UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Summmula clarissimi iurisco[n]sultissimiq[ue] viri Raymundi

Raimundus <de Pennaforti>

Colonie, 4.III. 1502

VD16 R 168

Quattuor sunt cause huius libri

urn:nbn:de:hbz:466:1-31223

Visual Library

het ſacerdoti. Prima eſt ſcia grāmaticalis. vt verba ſacre ſcripture poſſit
bñ intelligere ⁊ in ꝓprijs ſenſibus ꝓpalare. Scḋa ſcia eſt muſica. qꝛ illa eſt
ei neceſſaria ad decantandū laudē dei. Tercia ſciencia eſt cōpotus ad di-
ſtinctōem tempoꝝ faciendā. Quarta ſciencia eſt ius canonicū. quia illa ē
ei neceſſaria ad ſubditos bene ⁊ rōnabiliter regendos ⁊ informandos Et
hec quattuoꝛ habentur ꝑ beatum Auguſtinū de ciui. dei. Etiam conue-
nienter in his metris habentur. Clerus in eccleſia ſibi quattuoꝛ eſſe tenē
da, Grāmaticā. neuma. ius canonis. atqꝫ kalendas. ¶ Scdm quod re-
quiritur ad ſacerdotē eſt debita eloquētia. ſcꝫ ꝙ inter ſuos ſubditos valeat
rite ⁊ bene exꝑmere ⁊ declarare ea q̄ in ſacra ſcriptura ꝯtinent. ¶ Terciū
ꝑncipale quod omnia alia minus principalia ad ſe trahit eſt bona vita.
ſcꝫ ꝙ ſubditis prebeat bonum exemplum morum ⁊ virtutū Et ideo preſ-
byter dꝛ a prebeo es ere. quia prebere debet viam ſuis ſubditis eterne ſalu-
tis. Unde ſm beatum Auguſtinū. via eterne ſalutis ꝯſiſtit in dei chari-
tate. in ꝓximi dilectōne. in mādatorum dei exequutōne. ⁊ in errantiū coꝛ-
rectōne. ¶ Scḋo ꝑlibantur quattuoꝛ cauſe ſcientie huius libri. quia ſm
phm primo phyſicoꝝ ⁊ primo poſterioꝝ. Scire eſt rem per cauſam cog-
noſcere. ideo ꝓprie loquendo tm̄ due ſunt cauſe ſcientie huius libri. Pri-
ma eſt cauſa efficiens ꝑncipalis. ⁊ ē deus q̄ oīm eſt ꝓductoꝛ, vt dꝛ Joh.
pmo. Om̄ia ꝑ ipſum facta ſunt Sed cauſa efficiens minus ꝑncipalis eſt
Raymūdus frater ordinis p̄dicatorum. qui vidēs imperitorum clericoꝝ
paupertatem intātum ꝙ nō poterāt eis libros emere in iure canonico in q̄
ſtudere poterant. hanc ſummulā ꝯpilauit. in qua ſub breuibꝫ ꝯtinent plu-
ra om̄ibus ſacerdotibꝫ ſcire neceſſaria. Sed aliqui alij dicunt ꝙ Raymū-
dus hanc ſummulā non fecit. ſed fecit quādam magnam ſummā proſay-
cam. ex qua q̄dam verſificatoꝛ hanc ſummulā extraxit. volens ſub breuibꝫ
compꝛehendere ea que ibi ad longum ꝯtinentur. qui ꝓpter arrogantiā eui-
tandā nomē ſuū exꝑmere noluit. quia ſm dictum Senece de cauſa effi-
ciente nō eſt multum curādum. ergo hic nō ſit aliqua difficultas vel men-
tio facienda de cauſa efficiente. Scḋa cauſa finalis dicitur. ⁊ eſt duplex. ſcꝫ
finis intra ⁊ finis extra. Finis intra eſt cognitio ſeptem ſacramentorum.
Sed finis extra eſt ipē deus omnipotens ⁊ glorioſus. ad quem oēs alie
ſcientie ordinātur. Sed impꝛopꝛie poteſt aſſignari cauſa formalis. que etiā
eſt duplex. ſcꝫ forma tractatus. ⁊ forma tractādi. Forma tractatus conſi-
ſtit in diuiſione. Sꝫ forma tractandi conſiſtit in modo agendi. qui in hoc
libro eſt quadruplex. ſcꝫ definitiuus. diuiſiuus. demonſtratiuus. ⁊ expoſi-
tiuus. Sꝫ cauſa materialis impꝛopꝛie loquendo eſt ſubiectum huiꝰ libri
quod eſt ius canonicum a doctoribus ⁊ ſanctis patribꝫ inſtitutū. de quo
amplius poſtea patebit. ¶ Tercio prelibatur titulus. vnde primo iſte
liber ſic intitulatur. Incipit ſumma Raymūdi. Et ſumma dicit̄ om̄is li-
ber qui extractus eſt de alio libro. vt ſumma dictādi que extracta eſt a ma-
gnis libris rhetoricalis ſcientie. Sic ſimili modo dꝛ de iſta ſumma Ray-
mundi. quia Raymūdus in alio opere poſuit magnū ⁊ longum ꝓceſſum
proſaycum a quo iſte liber eſt extractus. Aliter etiam iſte liber intitulatur
ſm aliquos. ſcꝫ ſumma pauperum. quia pauperes clerici nō valentes ſibi
libros magnos comparare ⁊ prolixos. vt decreta ⁊ decretalia ⁊ hm̄oi de-

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN